

**Hallituksen esitys laiksi
tartuntatautilain 40 §:n
muuttamisesta
(HE 5/2023 vp)**

**Mirka-Tuulia Kuoksa
Neuvotteleva virkamies**

13.06.2023

Ehdotettu muutos

- Tartuntatautilain 40 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän tartuntataudeista vastaavan lääkärin lisäksi myös ko. lääkärin nimeämä tartuntatautien torjuntaan osallistuva terveydenhuollon henkilöstö saisi oikeuden THL:n ylläpitämien tartuntatautirekisterien sisältämiin tietoihin
- Tietoja saisi vain siinä laajuudessa, kuin henkilön työtehtävät sitä edellyttäisivät

Tavoitteet

- Esityksen tavoitteena on turvata tartuntatautien torjuntatyöhön liittyvien tehtävien tehokas ja oikea-aikainen hoitaminen hyvinvointialueilla ja HUS-yhtymässä
- Esityksen taustalla on erityisesti tavoite suojata perustuslaillista oikeutta terveyteen ja elämään mahdollistamalla tartuntatautien torjuntaan osallistuvan terveydenhuollon toimintayksikön henkilöstön tiedonsaantioikeudet tartuntatautirekistereistä
- Tietoja saisivat edelleenkin käsitellä ainoastaan henkilöt, joilla on työtehtävistään johtuvat tarve käsitellä kyseisiä tietoja

Nykytila

- Tällä hetkellä voimassa oleva sääntely mahdollistaa THL:n tartuntatautirekisterien tietojen luovuttamisen vain aluehallintoviraston, hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän tartuntataudeista vastaaville lääkäreille
- Tartuntatautien torjuntatyö perustuu tautiseurantaan ja tartunnan jäljityksestä kertyvään tietoon ja sen hallintaan
- Tartuntatautien alueellinen torjuntatyö voi edellyttää valtakunnallisissa rekistereissä olevien tietojen käyttöä, minkä vuoksi tartuntatautilain 40 §:ssä on Terveystieteiden tutkimuskeskukselle säädetty oikeus luovuttaa näitä tietoja tartuntataudeista vastaaville lääkäreille
- Tartuntatautien torjuntatyötä hyvinvointialueilla ja HUS-yhtymässä tehdään käytännössä moniammatillisessa yhteistyössä

→ Torjuntatyöhön liittyvien tehtävien laadukas ja tehokas hoitaminen edellyttää käytännössä sitä, että myös muilla ammattiryhmillä kuin tartuntataudeista vastaavilla lääkäreillä, on oikeus käsitellä rekisteritietoja

Tartuntatautilain tarkoittamien rekisterien merkitys torjuntatyössä

- Tartuntatautirekistereihin tallennettuja tietoja hyödynnetään alueellisessa tartuntatautien torjuntatyössä
 - Tartuntatautirekisteriin tallennettuja tietoja käytetään muun muassa sairastuneiden ja altistuneiden tunnistamisessa, tartunnanjäljityksessä sekä alueellisen epidemiatilanteen arvioinnissa
- Tartuntatautien torjuntatoimet on usein syytä käynnistää nopeasti, minkä vuoksi on ensiarvoisen tärkeää, että hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän tartuntatautien torjuntatyöhön osallistuvalla henkilöstöllä on työtehtäviensä edellyttämässä laajuudessa oikeus saada tietoja suoraan THL:n ylläpitämästä tartuntatautirekisteristä
- Myös tietojen ajantasaisuuden ja oikeellisuuden ylläpitäminen edellyttää koko tartuntatautien torjuntatyön henkilöstön työpanosta, vaikka ilmoituksen mahdollisista rekisteritietojen korjaustarpeista tekeekin tartuntataudeista vastaava lääkäri. Tietojen ajantasaisuus ja oikeellisuus ovat myös rekisterin laatutekijä, joka mahdollistaa tietojen tarkoituksenmukaisen hyödyntämisen torjuntatyön toteuttamisessa.
 - Tartuntatautien torjuntatyö hyvinvointialueilla ja HUS-yhtymässä on moniammatillista yhteistyötä ja tartuntatautien seurannan ja torjuntatyön tehokas toteuttaminen edellyttää, että tartuntataudeista vastaavien lääkäreiden lisäksi myös muulla tartuntatautien torjuntatyöhön osallistuvalla henkilöstöllä on tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa mahdollisuus hyödyntää näiden rekisterien tietoja

Esityksen vaikutukset tartuntatautien torjuntatyöhön

- Sääntely mahdollistaisi sen, että THL voisi jatkossa luovuttaa oikeuden omien tartuntatautirekisteriensä etäkäyttöön aluehallintoviraston sekä hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän tartuntataudeista vastaavan lääkärin lisäksi myös muulle tartuntatautien torjunnasta vastaavan lääkärin nimeämälle hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän tartuntatautien torjuntaan osallistuvalla henkilöstöllä
- Mahdollistamalla rekisterien etäkäyttö myös muulle tartuntatautien torjuntaan osallistuvalla terveydenhuollon henkilöstölle voidaan osaltaan parantaa rekisteritietojen ajantasaisuutta sekä tietojen oikeellisuutta, sillä tietoja hyödyntävät henkilöt myös tosiasiallisesti tarkastavat niitä ja tartuntatautien torjunnasta vastaavan lääkärin välityksellä ilmoittavat THL:lle mahdollisista rekisteritietojen korjaustarpeista
- Ilman rekisterin etäkäyttöluvan omaavan muun tartuntatautien torjuntaan osallistuvan henkilöstön työpanosta niin lääkärin kuin laboratorionkin ilmoituksia jäisi puuttumaan, ja henkilötunnisteet ja tartuntatiedot jäisivät entistä useammin puutteelliseksi
- Ehdotettu muutos sujuvoittaisi ja mahdollisesti nopeuttaisi tartuntatautien torjuntatyötä alueilla ja siten turvaisi osaltaan myös alueella asuvien ihmisten terveyttä sekä alueen terveydenhuollon palvelujen riittävyyttä sekä laatua
- Muutoksen myötä hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän tartuntataudeista vastaavien lääkäreiden työaika säästyisi mahdollisesti enemmän niihin tartuntatautien torjuntaan liittyviin tehtäviin, joita muu tartuntatautien torjuntaan osallistuva henkilö ei voisi toteuttaa.